

The effect of acetone extract of *Moringa peregrina* on *Trichomonas vaginalis*, *Candida albicans* and macrophage cells in vitro.

Ebrahimi M., B¹, Sadraei J., PhD², Roubarmohammadi Sh., PhD³, Nikoomanesh F., PhD Student⁴

1. MSc Student, Department of Parasitology, Faculty of Medical Science, Tarbiat Modares University, Tehran, Iran.

2. Associated Professor, Department of Parasitology, Faculty of Medical Science, Tarbiat Modares University, Tehran, Iran (Corresponding Author), Tel:+98-21-82883841, Sadraeij@modares.ac.ir

3. Associated Professor, Department of Mycology, Faculty of Medical Science, Tarbiat Modares University, Tehran, Iran.

4. PhD Student, Department of Mycology, Faculty of Medical Science, Tarbiat Modares University, Tehran, Iran.

ABSTRACT

Background and Aim: Vulvovaginal candidiasis and trichomoniasis account for at least 50 percent of all cases of vaginal infections. The main drugs used to treat these infections have numerous side effects and drug resistance to them is on the rise. The aim of this study was to investigate the anti-trichomonas and anti candidal effects of acetone extracts of *Moringa peregrina* in vitro.

Material and Methods: We used acetone extracts of *Moringa peregrina* at concentrations of 375, 750, ..., 3000 and 4000 µg/ml for the treatment of trichomoniasis; and concentrations of 0/003, ..., 1 and 2mg/ml for the treatment of candidiasis. We evaluated the effect of the extracts after 24 and 48 hours.

The final number of viable parasites were determined by trypan blue staining and neobar lamella; and IC₅₀ (50% Inhibitory Concentration) value was calculated. We also calculated MIC (Minimum Inhibitory Concentration) of the extract for candida. The cytotoxic effect of the extract on the mice macrophage cells was investigated.

Result: Comparison between treatment and control groups revealed a significant decrease in the viability of parasites in the treatment group at all concentrations after both 24 and 48 hours (P <0.05). After 24 hours the IC₅₀ and SI values were calculated as 682 and 4.1 for parasite respectively and MIC value was 2 mg/ml for *Candida albicans*.

Conclusion: Considering favorable effects of acetone extract of *Moringa peregrina* on inhibiting the growth of *Trichomonas vaginalis* and *Candida albicans* identification and isolation of active ingredients of the plant, may lead to use of this extract for the treatment of both infections in the future studies.

Keywords: *Trichomonas vaginalis*, *Candida albicans*, Acetone extract of *Moringa peregrina*, Cytotoxicity, IC₅₀, MIC.

Received: Jun 19, 2017   **Accepted:** Jan 8, 2018

تأثیر عصاره استونی گزروغن بر تریکوموناس واژینالیس، کاندیدا آلیکنس و سلولهای ماکروفاژی در شرایط برون تنی

مینا ابراهیمی^۱، جاوید صدرائی^۲، شهلا رودبار محمدی^۳، فاطمه نیکومنش^۴

۱. دانشجوی کارشناسی ارشد گروه انگل شناسی، دانشکده علوم پزشکی، دانشگاه تربیت مدرس، تهران، ایران.

۲. دانشیار، گروه انگل شناسی، دانشکده علوم پزشکی، دانشگاه تربیت مدرس، تهران، ایران (مؤلف مسؤل)، تلفن ثابت: ۰۲۱-۸۲۸۸۳۸۴۱

Sadraei@modares.ac.ir

۳. دانشیار، گروه قارچ شناسی، دانشکده علوم پزشکی، دانشگاه تربیت مدرس، تهران، ایران.

۴. دانشجوی دکتری گروه قارچ شناسی، دانشکده علوم پزشکی، دانشگاه تربیت مدرس، تهران، ایران.

چکیده

زمینه و هدف: ولووواژینیت کاندیدایی و تریکومونیاژیس حداقل ۵۰ درصد از کل موارد عفونتهای واژینیت را شامل می شود. داروهای اصلی جهت درمان این عفونتها دارای عوارض جانبی متعدد بوده و مقاومت دارویی نسبت به آنها در حال افزایش است. هدف از این مطالعه، بررسی اثرات ضد تریکومونایی و ضد کاندیدایی عصاره استونی گزروغن در شرایط برون تنی بوده است.

روش بررسی: تیمار انگل در غلظت های ۳۷۵، ۷۵۰، ...، ۴۰۰۰ میکروگرم بر میلی لیتر و تیمار قارچ در غلظتهای ۰/۰۰۳، ...، ۱ و ۲ میلی گرم بر میلی لیتر انجام و تاثیر آن در زمان های ۲۴ و ۴۸ ساعت بررسی شد. تعداد نهایی انگل با استفاده از رنگ آمیزی حیاتی تربیان بلو و لام نتوبار مشخص و مقدار (50% Inhibiting Concentration) IC50 محاسبه شد و در مورد قارچ، مقدار MIC (Minimum Inhibitory Concentration) محاسبه گردید. بررسی سمیت سلولی عصاره روی سلولهای ماکروفاژی موش سوری انجام گرفت.

یافته ها: کاهش درصد حیات انگلها در تمامی غلظت ها و در هر دو زمان ۲۴ و ۴۸ ساعت در مقایسه با گروه کنترل معنی دار ($P < 0/05$) بوده است. بعد از ۲۴ ساعت مقدار IC50 و SI به ترتیب برابر ۶۸۲ و ۴/۱ میکروگرم بر میلی لیتر و مقدار MIC برابر ۲ میلی گرم بر میلی لیتر محاسبه گردید.

نتیجه گیری: با توجه به اثرات عصاره استونی گزروغن بر بازدارندگی رشد تریکوموناس واژینالیس و کاندیدا آلیکنس، این احتمال است که با شناسایی و جداسازی ماده موثره این گیاه و انجام تحقیقات بیشتر، بتوان از آن برای درمان هر دو عفونت استفاده نمود.

کلید واژه ها: تریکوموناس واژینالیس، کاندیدا آلیکنس، عصاره استونی گزروغن، سمیت سلولی، IC50، MIC

وصول مقاله: ۹۶/۳/۲۹ اصلاحیه نهایی: ۹۶/۹/۱ پذیرش: ۹۶/۱۰/۱۸

مردان مبتلا به تریکوموناس واژینالیس معمولاً بدون علامت اند و عفونت علامتدار با اورتریت (سوزش ادرار و ترشحات) مرتبط است (۶). تریکومونیاژیس در مردان معمولاً بدون درمان برطرف می‌شود (۱۰).

مترونیدازول و تینیدازول داروهای اصلی جهت درمان تریکومونیاژیس می‌باشند اما مصرف این داروها دارای اثرات بالقوه سرطانتزا و جهش‌زا بوده و اثرات سو بر جنین داشته و نیز مقاومت دارویی نسبت به این داروها در حال افزایش است (۱۱). در درمان بیماریهای قارچی نیز محدودیت‌هایی از قبیل شیوع گونه‌های مقاوم به عوامل ضد قارچی و اثرات جانبی آنها وجود دارد. بنابراین مطالعه بر روی داروهای جدید، که عوارض جانبی کمتری بر بیمار داشته باشد و در عین حال عامل بیماری را از بین برده و یا آن را مهار کند دارای اهمیت ویژه می‌باشد. بدین منظور مطالعه بر روی گیاهان دارویی حایز اهمیت می‌باشد.

جنس مورینگا از خانواده مورینگاسه و دارای ۳۳ گونه می‌باشد اما فقط ۴ گونه از آن مورد بررسی قرار گرفته است. از ۲۵۰۰۰۰ تا ۵۰۰۰۰۰ گونه ای شماخته شده؛ مورینگا یکی از ۱۰ درصدی است که به عنوان یک منبع تشکیل دهنده بیو اکتیو، پتانسیل بسیار خوبی در توسعه صنعت داروسازی دارد (۱۴-۱۲).

مورینگا پرگرینا^۲ درختی است که در مناطق گرمسیری و نیمه گرمسیری جهان و در ایران در استان سیستان و بلوچستان رشد میکند و نام محلی و بومی آن، گزروغن یا گازرخ می‌باشد (۱۷-۱۵). ترکیبات فلاونویدی و گلوکوزینولات و محصولات حاصل از تجزیه آن از قبیل ایزوتیوسیانات از متابولیت‌های مشخصه‌ی گونه مورینگا هستند (۲۰-۱۸). تعدادی از گونه‌های مورینگا دارای پتانسیل‌های زیادی می‌باشند از جمله: محرک ضربان قلب و

واژینیتها از شایعترین بیماریهای زنان در ایالات متحده محسوب می‌شوند (۱)، که علت ۹۰ درصد آنها، سه عامل کاندیدا آلیکانس، باکتریال واژینوزیس و تریکوموناس واژینالیس می‌باشند (۲). مهمترین عوامل خطر ساز شناسایی شده برای بروز کاندیدیاژیس، حاملگی، دیابت، داروهای سرکوب کننده ایمنی و آنتی بیوتیکهای وسیع الطیف می‌باشد (۳). علاوه بر آن قرصهای ضد بارداری خوراکی، وجود یا سابقه بیماریهای آمیزشی، بارداری و زایمان، فشارهای روحی و بعضی بیماریهای عمومی در بدن نیز مستعد کننده ابتلا به بیماریهای قارچی شمرده شده اند (۴ و ۳)، گونه‌های کاندیدا از موارد مهم عفونتهای مهاجم بوده و مقاومت آنها به داروهای ضد قارچ استاندارد در حال افزایش می‌باشد (۵).

تریکومونیاژیس شایع ترین بیماری مقاربتی غیر ویروسی در جهان است که معمولاً در کشورهای در حال توسعه شایع تر است (۶). این انگل همچنین مثانه، مجاری خروجی ادرار و غدد پاراورترال^۱ رابه عنوان عفونت مجرای ادراری تحت تاثیر قرار می‌دهد. حدود ۵۰ درصد از زنان مبتلا به عفونت تریکوموناس واژینالیس بدون علامت هستند. موارد علامت دار تریکومونیاژیس به طور کلی با خارش، مقاربت دردناک، واژینیت و ترشحات واژن مرتبط است (۶). علاوه بر این، زنان باردار مبتلا به تریکومونیاژیس ممکن است دچار عوارض جانبی متعدد دیگری شوند که شامل زایمان زودرس، وزن کم نوزاد هنگام تولد، پارگی زودرس غشاء، نازایی لوله ای، بیماری التهابی لگن آتیپیک می‌باشد. افزایش ریسک انتقال ایدز و ویروس پاپیلوما ی انسانی و افزایش خطر ابتلا به سرطان گردن رحم از عوارض جدی دیگر این بیماری می‌باشند (۹-۷).

² *Moringa peregrina*

¹ paraurethral

گردش خون، ضد زخم معده، پایین آورنده کلسترول خون، آنتی اکسیدان، محافظت کننده کبدی، فعالیت های ضد باکتری و ضد قارچ. همچنین به صورت بومی، در درمان بیماریهای مختلف استفاده می شود (۲۲ و ۲۱). مطالعات نشان داده است که گزروغن در درمان بیماریهایی مثل سردرد، درد احشا، درد کمر و ماهیچه ها و سوختگی ها و نیز در درمان مالاریا، فشار خون و درد زایمان به کار می رود (۲۴ و ۲۳). علاوه بر این فعالیت های ضد قند خون در مدل های حیوانی، نشان داده شده است (۲۵). دانه ها و روغن آنها دارای خواص دارویی از جمله، آنتی میکروبیال، آنتی تومور و ضد التهاب و ادرار آور می باشد و فعالیت های ضدلاروی علیه پشه هایی که تب دانگ و تب زرد را انتقال می دهند را داراست (۲۷ و ۲۶ و ۲۴ و ۲۳). در طب سنتی گزروغن به عنوان ضد اسپاسم، ضد درد و ضد التهاب استفاده می شده است (۲۶). به دنبال پیدا کردن یک داروی جایگزین برای درمان تریکومونیاژیس و کاندیدیازیس، در این مطالعه اثر عصاره استونی گیاه گزروغن علیه این عفونتها در محیط کشت بررسی شد.

روش بررسی

تهیه عصاره:

در یک مطالعه تجربی - آزمایشگاهی، ابتدا سرشاخه ها به همراه برگ و دانه های گیاه گزروغن از شهرستان بشاگرد جمع آوری و باکد هر بار بومی ۳۵۹۰ به تایید مرکز تحقیقات کشاورزی و منابع طبیعی هرمزگان با رسیدن سپس گیاه در سایه خشک و پودر گردید و عصاره استونی به روش خیساندن تهیه و سپس رقت های مختلف (۳۷۵، ۷۵۰، ۱۵۰۰، ۳۰۰۰ و ۴۰۰۰) از عصاره تهیه گردید.

تهیه مترونیدازول:

از مترونیدازول مایع تزریقی تجارتنی (۵ میلی گرم در میلی لیتر) به وسیله PBS (PH=6.5)، رقت ۱۰ میکروگرم در میلی لیتر تهیه شد.

تهیه انگل:

نمونه تریکوموناس واژینالیس از رسوب ادرار زنان با علائم واژینیت گرفته شده و در محیط کشت TYM (Trypticase Yeast Extract) در دمای ۳۷ درجه سانتی گراد کشت داده و در فاز لگاریتمی جمع آوری شدند سپس توسط شمارش با لام نوبار تعداد $10^4 \times 5$ انگل در میلی لیتر در محیط نهایی آزمایش بدست آمد. مجاورت انگل با عصاره و مترونیدازول:

ابتدا به هر چاهک از پلیت ۴۸ خانه مقدار ۲۰۰ میکرولیتر از عصاره استونی گزروغن در غلظت های ۳۷۵، ۷۵۰، ۱۵۰۰، ۳۰۰۰ و ۴۰۰۰ میکروگرم بر میلی لیتر و سپس مقدار ۲۰۰ میکرولیتر محیط کشت حاوی تروفوزوئیت تریکوموناس واژینالیس (تعداد نهایی انگل ۵۰۰۰۰ در هر میلی لیتر از محیط کشت) اضافه شد. جهت اطمینان از انجام صحیح آزمایش برای هر رقت ۳ چاهک، در نظر گرفته شده و هر آزمایش بصورت ۳ بار تکرار انجام گرفت. بعد از ۲۴ و ۴۸ ساعت تعداد انگل زنده در هر چاهک با استفاده از رنگ آمیزی حیاتی (تریپان بلو) شمارش گردید.

در هر آزمایش، سه چاهک به کنترل منفی (حاوی تروفوزوئیت و محیط کشت) و سه چاهک به عنوان کنترل مثبت (حاوی تروفوزوئیت و داروی مترونیدازول) اختصاص یافت. و درصد حیات انگلها با استفاده از فرمول زیر محاسبه گردید جدول (۱).

$$\text{درصد حیات} = 100 \left(\frac{\text{GRextract}}{\text{GRcontrol}} \right) = \text{GR} = \text{Growth Rate}$$

میزان سمیت عصاره بر سلول ماکروفازی نیز با استفاده از آزمون MTT انجام گرفت. و با استفاده از فرمول زیر درصد حیات سلولها در غلظتهای مختلف دارو بدست آمد جدول (۲).

$$\text{درصد حیات} = \frac{[AT-AB]}{[AC-AB]} \times 100$$

چاهک ۱۱ حاوی ۱۰۰ میکرولیتر محیط و فاقد عصاره به عنوان کنترل منفی و چاهک ۱۲ حاوی محیط کشت و غلظت ۰/۰۵ mg/ml ایتراکونازول (کمترین غلظت مهار رشد) و سوسپانسیون به عنوان کنترل مثبت است. سپس میکروپلیت در دمای ۳۲ درجه به مدت ۲۴ و ۴۸ ساعت انکوبه گردید (این مرحله به صورت تریپلیت انجام شد). پس از این مدت از تمام چاهک ها ۱۰ میکرولیتر برداشته شد و روی محیط سابورو دکستروز آگار حاوی کلرامفیکل کشت و به مدت ۲۴ ساعت در ۳۲ درجه جهت تعیین میزان عدم رشد مخمر انکوبه شد. سپس کلنی ها تک شمارش شده و جهت محاسبه درصد رشد از قرمول زیر استفاده شد (۲۸):

$$\text{Colony count} = 1 - N1/N2 \times 100$$

N1: کلنی مجاور شده با عصاره

N2: کلنی کنترل مجاور نشده با عصاره

آنالیزها با استفاده از نرم افزار SPSS ورژن ۲۱ و با استفاده از آزمون آنالیز واریانس (ANOVA) انجام گرفت. مقدار IC50 و CC50 با استفاده از نرم افزار Graphpad prism 5 محاسبه گردید.

یافته ها

درصد انگل های زنده بعد از ۲۴ ساعت در بالاترین غلظت عصاره یعنی ۴۰۰۰ میکروگرم بر میلی لیتر ۱۹/۳۵٪ و بعد از ۴۸ ساعت به ۲/۷۷٪ (کمتر از پنج درصد) رسید (جدول و نمودار ۱). داروی مترونیدازول بعد از ۴۸ ساعت در غلظت ۱۰ میکروگرم بر میلی لیتر باعث کشندگی ۱۰۰٪ تریکوموناس واژینالیس گردید. مقدار IC50 برای عصاره استونی گزروغن بعد از ۲۴ و ۴۸ ساعت به ترتیب برابر با ۶۸۲ و ۷۱۳ میکروگرم بر میلی لیتر می باشد. محاسبه درصد حیات سلول ماکروفاژ بعد از تیمار با عصاره استونی گزروغن و تعیین مقدار CC50:

AB جذب نوری چاهک بلانک، AC جذب نوری چاهک کنترل و AT جذب نوری سلول تیمار شده با دارو است.

تهیه سوسپانسیون از کاندیدا آلیکنس استاندارد ATCC10231

سویه قارچی روی محیط سابورو دکستروز آگار حاوی کلرامفیکل کشت داده شده و به مدت ۲۴ ساعت در انکوباتور ۳۲ درجه قرار گرفتند سپس از هر کدام از این سویه های قارچی یک کلنی به سرم فیزیولوژی استریل اضافه کرده و با شمارش سلولی توسط لام نوبار سوسپانسیون قارچی ۱۰۳ cell/ml تهیه شد.

تعیین حداقل غلظت مهار کننده رشد (MIC^۱) با استفاده از از روش میکرودايلوشن :

برای تعیین MIC ابتدا به هریک از چاهک های میکروپلیت ۹۶ خانه ای ۱۰۰ میکرولیتر از محیط yeast nitrogen base (YNB) اضافه نموده، سپس رقت های سریالی از عصاره استونی گزروغن در چاهکها، افزوده بدین ترتیب که ۱۰۰ میکرولیتر از عصاره به چاهک اول از سمت چپ به راست اضافه و به خوبی با محیط مخلوط گردید. در ادامه ۱۰۰ میکرولیتر برداشته از چاهک اول به چاهک دوم اضافه شده. به همین ترتیب سریال دایلووشن شامل رقت های ۴، ۲، ۱، ۰/۵، ۰/۲۵، ۰/۱۲۵، ۰/۰۶۲، ۰/۰۳۱، ۰/۰۱۵، ۰/۰۰۷، ۰/۰۰۳ میلی گرم بر میلی لیتر در نظر گرفته شده است در هر چاهک تهیه و در نهایت از چاهک دهم ۱۰۰ میکرولیتر برداشته و دور ریخته شد. در این روش چاهک اول حاوی بیشترین غلظت و چاهک دهم حاوی کمترین غلظت است. به تمام چاهک ها ۱۰ میکرولیتر از سوسپانسیون مخمري استاندارد اضافه شد. حجم نهایی برابر ۱۰۰ میکرولیتر میباشد.

¹ Minimum Inhibitory Concentration

موثر بودن هر ترکیب دارویی بستگی به ایندکس درمانی آن دارد، به این معنی که دارو باید میکروارگانیزم را از بین برده و یا آن را مهار کند و از طرف دیگر فاقد سمیت باشد و یا اثر کمی بر سلولهای میزبان داشته باشد. بدین منظور شاخص ایندکس بصورت زیر محاسبه می شود (۲۹):

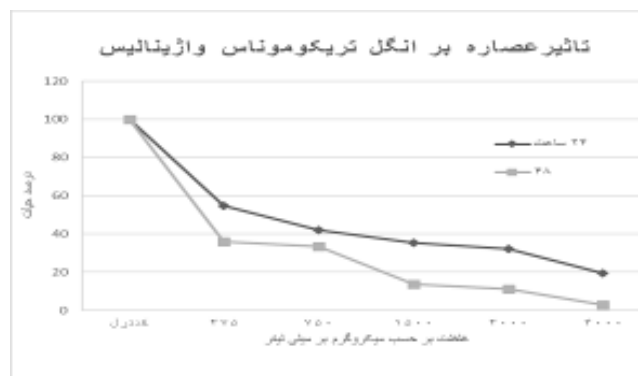
$$SI = \frac{CC50 \text{ Cell}}{IC50 \text{ Tichomonas vaginalis}}$$

مقدار SI برای این عصاره برابر با $4/1 \mu\text{g/ml}$ می باشد (جدول ۳).

بعد از ۲۴ ساعت تیمار سلولهای ماکروفاژ موش سوری با عصاره، درصد حیات سلولها در بیشترین غلظت عصاره (۴۰۰۰ میکروگرم بر میلی لیتر)، ۴۱/۰۴ درصد و در کمترین غلظت یعنی ۳۷۵ میکروگرم بر میلی لیتر، ۸۳/۶۷ درصد محاسبه گردید (جدول ۲). مقدار $CC50$ برابر با $\mu\text{g/ml}$ ۲۷۹۹ بوده است. محاسبه مقدار SI:

جدول ۱. درصد حیات تریکوموناس واژینالیس پس از مواجهه با غلظتهای مختلف عصاره استونی گز روغن

غلظت ($\mu\text{g/lm}$)		
ساعت ۴۸	ساعت ۲۴	
۳۶/۱۱	۵۴/۸۳	۳۷۵
۳۳/۳۳	۴۱/۹۳	۷۵۰
۱۳/۸۸	۳۵/۴۸	۱۵۰۰
۱۱/۱۱	۳۲/۲۵	۳۰۰۰
۲/۷۷	۱۹/۳۵	۴۰۰۰
۱۰۰	۱۰۰	کنترل

نمودار ۱. نمودار خطی درصد حیات انگل تریکوموناس واژینالیس در زمانها (۲۴ و ۴۸ ساعت) و غلظتهای مختلف عصاره استونی گز روغن.

جدول ۲. درصد حیات سلول ماکروفاژ بعد از تیمار با عصاره استونی گز روغن

غلظت (μg/lm)	۲۴ ساعت
۸۳/۶۷	۳۷۵
۷۳/۶۹	۷۵۰
۵۹/۲۴	۱۵۰۰
۴۹/۹۰	۳۰۰۰
۴۱/۰۴	۴۰۰۰
۱۰۰	کنترل

جدول ۳. مقدار شاخص SI عصاره استونی گز روغن برانگل

ترکیب	IC50(μg/ml) ۲۴ ساعت	CC50(μg/ml) ۲۴ ساعت	SI
عصاره استونی گز روغن	۶۸۲	۲۷۹۹	۴/۱

داد اما در غلظتهای پایین تر عصاره، هیچ تفاوت معنی داری در میزان رشد قارچ نسبت به گروه کنترل، مشاهده نشد(شکل ۱) (جدول ۴).

نتایج تاثیر عصاره بر قارچ کاندیدا آلیکنس: بعد از بررسی محیط های کشت در ۲۴ و ۴۸ ساعت انکوباسیون، عصاره استونی در زمان ۲۴ ساعت در غلظت ۲ mg/ml، در مقایسه با گروه کنترل، عدم رشد را نشان

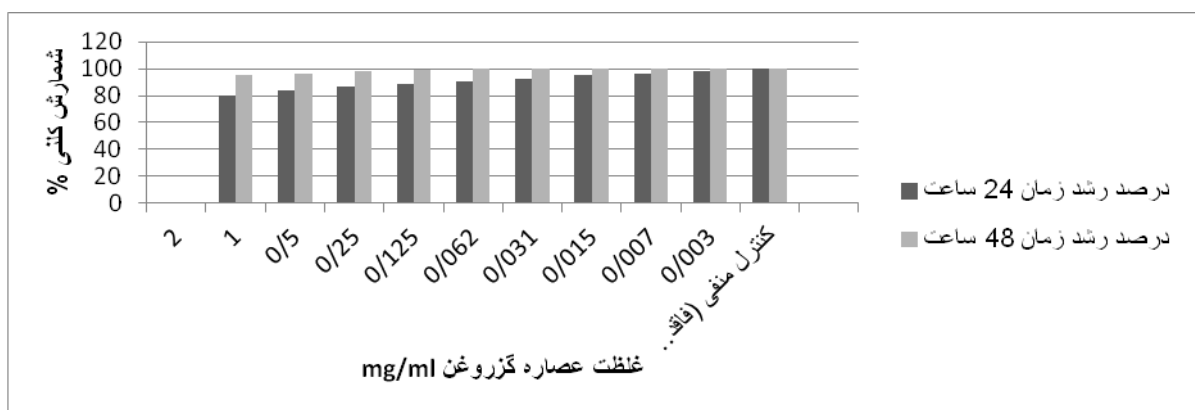

شکل ۱. تاثیر عصاره استونی گز روغن بر کاندیدا آلیکنس.

در غلظت ۲ mg/ml، در زمان ۲۴ ساعت، بازدارندگی رشد در صد بر صد قارچ داشته است.

جدول ۴. درصد رشد قارچ کاندیدا آلبیکنس پس از مواجهه با غلظت‌های مختلف عصاره استونی گزروغن

غلظت عصاره (mg/lm)	غلظت عصاره	
	۲۴ ساعت	۴۸ ساعت
۲	۰	۰
۱	۸۰	۹۵
۰/۵	۸۳/۶	۹۶/۵
۰/۲۵	۸۶/۵	۹۸
۰/۱۲۵	۸۸/۸	۹۹
۰/۰۶۲	۹۰/۵	۱۰۰
۰/۰۳۱	۹۲/۵	۱۰۰
۰/۰۱۵	۹۵	۱۰۰
۰/۰۰۷	۹۶/۷	۱۰۰
۰/۰۰۳	۹۸	۱۰۰
کنترل منفی (فاقد عصاره)	۱۰۰	۱۰۰
کنترل مثبت حاوی ایتراکونازول	۰	۰

نمودار ۲. نمودار درصد رشد کلنی های کاندیدا آلبیکنس در زمان‌ها (۲۴ و ۴۸ ساعت) و غلظت‌های مختلف عصاره استونی گزروغن.

بحث

مقاومت دارویی نسبت به داروهای رایج مورد استفاده و بنابراین افزایش دوز مصرفی داروها و به دنبال آن، افزایش عوارض جانبی داروها، باعث شده است که محققین به دنبال یافتن داروهایی با پایه ی طبیعی مانند گیاهان دارویی باشند که دارای عوارض جانبی بسیار کمتر هستند. تفاوت در ترکیبات حاصل از عصاره های بدست آمده از یک گیاه بعلاوه تفاوت در قطبیت حلال‌های مورد استفاده میباشد و ترکیبات فنلی اغلب در حلال‌هایی که دارای قطبیت بیشتری هستند استخراج میشوند (۳۱). همچنین طی مطالعات مختلف انجام گرفته مشخص شده که در عصاره استونی نسبت به سایر عصاره‌ها، ترکیبات فنلی بیشتری استخراج شده است (۳۲-۳۴).

به دلیل وجود ترکیبات فنلی موجود در گیاه گزروغن، در مطالعه حاضر از استون ۸۰٪ به عنوان حلال استفاده گردید که بر اساس دانش ما برای اولین بار تاثیر این نوع عصاره بر تریکوموناس و کاندیدا بررسی شده است. نتایج حاصل از این مطالعه، نشان داد که با افزایش غلظت و مدت زمان مجاورت عصاره با انگل، درصد مهار کنندگی رشد (GI) به طور قابل توجهی افزایش می یابد؛ بدین صورت که بعد از ۲۴ ساعت در بالاترین غلظت عصاره یعنی ۴۰۰۰ میکروگرم بر میلی لیتر، ۸۰/۶۵٪ و بعد از ۴۸ ساعت، ۹۷/۲۳٪ (یعنی نزدیک ۱۰۰ درصد) رشد انگل، مهار شده است. آنالیز داده‌ها در مورد تاثیر عصاره بر انگل، نشان دهنده این است که کاهش درصد حیات انگلها در تمامی غلظت‌ها و در هر دو زمان ۲۴ و ۴۸ ساعت در مقایسه با گروه کنترل، معنی دار ($P < 0/05$) بوده است.

میزان مهار رشد قارچ در این مطالعه در غلظت ۲ mg/ml پس از مدت زمانهای ۲۴ و ۴۸ ساعت در مقایسه با گروه کنترل مثبت، ۱۰۰ درصد برآورد شده که در مقایسه با سایر

غلظتها در زمانهای مذکور، تفاوت معنی دار بوده است ($P < 0/05$).

طبق بررسی انجام شده در سال ۲۰۱۴، ترکیبات عصاره مورینگا پرگرینا با IC50 یک دهم میلی مولار علیه تریپانوزوما رودزینس اثر بازدارندگی مناسبی داشته است (۳۵).

در مطالعه دونلی و همکاران تاثیر عصاره آبی دانه های مورینگا در غلظتهای ۵، ۱۰، ۱۵ و ۲۰ گرم در لیتر بر قارچ بررسی شد و به این نتیجه رسیدند که با افزایش غلظت عصاره، کاهش قابل توجهی در بروز قارچ مشاهده می شود از میان قارچهای متنوع بررسی شده، گونه های *Mucor*، بیشترین حساسیت، *Aspergillus niger* و کمترین حساسیت *Rhizopus stolonifer* و *Aspergillus flavus* حساسیت متوسطی نسبت به عصاره داشتند (۳۶). در یک مطالعه تاثیر دانه های روغنی گزروغن بررسی شد که از میان میکروارگانسیم های مورد مطالعه، *Candida glabrata* کمترین مقاومت (MIC 3.25 mg/mL) و بیشترین مقاومت (MIC 5.70 mg/mL) را نسبت به عصاره داشتند (۳۷). ساترلند و همکاران (۱۹۹۰) گزارش دادند که دانه مورینگا می تواند تکثیر باکتریوفاژها را مهار کند (۳۸).

Calzada و همکاران در سال ۲۰۰۷ اثر گیاهان دارویی مکزیکی را بر تروفوزوئیت‌های تریکوموناس واژینالیس در شرایط آزمایشگاهی بررسی کردند. از میان ۲۲ گیاه بررسی شده در این مطالعه عصاره گیاهان پاپایا و نارگیل بترتیب با مقدار IC50 ۶/۶ و ۵/۸ میکروگرم بر میلی لیتر بیشترین اثر و عصاره گیاه شمعدانی مکزیکی و گیاه خشخاش نیز با مقدار IC50 ۳۰/۹ و ۶۰/۹ میکروگرم بر میلی لیتر دارای اثر متوسطی بر تریکوموناس واژینالیس بوده‌اند (۳۹).

در یک مطالعه دیگر نعنای فلفلی و مریم گلی مورد بررسی قرار گرفت. نعنای فلفلی حاوی مانتول و تانن است. غلظت

نتیجه گیری

با توجه به اثر عصاره استونی گزروغن بر بازدارندگی رشد تریکوموناس واژینالیس و کاندیدا آلیکنس، امید آن می توان که با شناسایی و جداسازی ماده موثره این گیاه و انجام تحقیقات بیشتر، به طور همزمان، برای درمان هر دو عفونت انگلی و قارچی (تریکومونیاژیس و کاندیدیازیس) استفاده نمود.

تقدیر و تشکر

بدینوسیله از معاونت پژوهشی دانشکده علوم پزشکی دانشگاه تربیت مدرس به دلیل پشتیبانی و حمایت بی دریغشان در مورد این مطالعه کمال تشکر را داریم.

های ۲، ۲/۵، ۴، ۵، ۸ و ۱۰ میلی گرم بر میلی لیتر از گیاه مریم گلی و غلظت های ۴، ۵، ۸ و ۱۰ میلی گرم بر میلی لیتر از گیاه نعناع فلفلی، مانع رشد انگل شد، اثر این عصاره ها روی تریکوموناس واژینالیس مشابه اثر مترونیدازول بوده است (۴۰).

کازمیان و همکاران در سال ۲۰۱۱ نشان دادند که عصاره اکالیپتوس در غلظتهای ۶۰ تا ۹۰ میلی گرم در محیط کشت اثر قوی روی تریکوموناس واژینالیس داشت و اثر این گیاه مشابه مترونیدازول بوده است (۴۱).

Puc و همکاران در سال ۲۰۰۸ فعالیت ضد تریکومونایی ۲۵ نوع جلبک دریایی شامل ۵ نوع فانوفیت، ۱۲ نوع رادوفیت و ۸ نوع کلروفیت را در شرایط آزمایشگاهی مورد مطالعه قرار دادند. مقدار IC50 گزارش شده در این مطالعه بین ۱/۳ تا ۱۳ میکروگرم بر میلی لیتر گزارش شده است که نشان دهنده فعالیت ضد تریکومونایی قوی عصاره گونه های مورد آزمایش قرار گرفته، در این بررسی بوده است. IC50 محاسبه شده برای مترونیدازول ۰/۰۴ میکروگرم بر میلی لیتر بوده است؛ SI بدست آمده برای مترونیدازول در این بررسی ۱۷۰۰، در حالی که بهترین مقدار SI محاسبه شده در گونه های جلبک ها مربوط به *Agardhiella sp* با مقدار ۱۲۹۳ میکروگرم بر میلی لیتر بوده است که نشان دهنده کارآمدتر بودن مترونیدازول نسبت به این جلبک ها بوده است (۴۲).

در مطالعه ای که توسط بهاروند و همکاران در مورد تاثیر عصاره های انبه، زغال اخته، مترونیدازول و تینیدازول بر انگل تریکوموناس واژینالیس انجام گرفت نتایج نشان داد که در غلظت ۱۰۰۰ میکروگرم بر میلی لیتر بیشترین بازدارندگی رشد را در زمان ۲۴ ساعت داشت و مقدار IC50 به ترتیب برابر با ۱۱۸/۳، ۶۰/۷۴، ۰/۰۴۲ و ۰/۰۲ میکروگرم بر میلی لیتر بوده است (۴۳).

References

1. Andrist LC. Vaginal Health and infections. JOGNN 2001;30:306-15.
2. French L, Horton J, Matousek M. Abnormal vaginal discharge: using office diagnostic testing more effectively. J Fam Pract 2004;53:805-14.
3. Ryan K, Berkowitz R, Barbieri R, Dunaif A. Kistner's Gynecology and woman Health. 7th ed. Mosby, 1999: 477-80.
4. Baumslag N, Michels DL. A women,s guide to geast infections. Rahmati B, Editors. Akhavan Publisher; Tehran, 2000: 42-8. [In Persian]
5. Laupland KB, Gregson DB, Church DL, Ross T, Elsayed S. Invasive Candida species infections: a 5 year population-based assessment. J Antimicrob Chemother 2005;56:532-7.
6. Petrin D, Delgaty K, Bhatt R, Garber G. Clinical and microbiological aspects of Trichomonas vaginalis. Clin Microbiol Rev 1998;11:300-17.
7. Sood S, Kapil A. An update on Trichomonas vaginalis. Indian J Sex Transm Dis 2008;29:7-14.
8. Soper D. Trichomoniasis: under control or undercontrolled?. Am J Obst Gynecol 2004;190:281-90.
9. Lazenby GB, Taylor PT, Badman BS, Mchaki E, Korte JE, Soper DE, et al. An association between Trichomonas vaginalis and high-risk human papillomavirus in rural Tanzanian women undergoing cervical cancer screening. Clin Ther 2014;36:38-45.
10. Weston T, Nicol C. Natural history of trichomonal infection in males. Brit J Vener Dis 1963; 39:251-7.
11. Calzada F, Yépez-Mulia L, Tapia-Contreras A. Effect of Mexican medicinal plant used to treat trichomoniasis on Trichomonas vaginalis trophozoites. J Ethnopharmacol 2007; 113:248-51.
12. Mabberley DJ. Mabberley's Plant-book: A Portable Dictionary of Plants, their Classification and Uses. 3rd ed. Cambridge University Press, 2008; 1040.
13. Cowan MM. Plant products as antimicrobial agents. Clin Microbiol Rev 1999;12:564-82.
14. Karthy ES, Ranjitha P, Mohankumar A. Antimicrobial potential of plant seed extracts against Multidrug Resistant Methicillin Resistant Staphylococcus aureus (MDR - MRSA). Int J Bio 2009;1:34-40.
15. Alai E, Ghahreman, A. Notes on the distribution, climate and flora of the oil field areas, SW of Iran. Iran Int J Sci 2001;2:15-32.
16. Ghahreman A, Ramak Massoumi AA, Mozaffarian V. A new species of the genus Astragalus, Sect. Tricholobus (Leguminosae) from Iran. Iran J Bot 1998;4:109-10.
17. Zargari A. Medicinal Plants. 6th ed. Tehran University Publication; Tehran, 1996: 538.
18. Bennett RN, Mellon FA, Foidl N, Pratt JH, Dupont MS, Perkins L, et al. Profiling glucosinolates and phenolics in vegetative and reproductive tissues of the multi-purpose trees Moringa oleifera L. (horseradish tree) and Moringa stenopetala L. J Agric Food Chem 2003; 51: 3546-53.
19. Anwar F, Latif S, Ashraf M, Gilani AH. Moringa oleifera: a food plant with multiple medicinal uses. Phytother Res 2007;21:17-25.
20. Furst, P. Antioxidative power of non-nutritive substances in foodstuffs. Ernahrung 1995;19: 457- 60.
21. Morton JF. The horseradish tree, Moringa pterigosperma [Moringaceae], a boon to arid lands. Econ Bot 1991;45: 318-33.

22. Ramachandran C, Peter KV, Gopalakrishnan PK. Drumstick (*Moringa oleifera*): a multipurpose Indian vegetable. *Econ Bot* 1980;34:276- 83.
23. Mekonnen Y, Yardely V, Rock P, Craft S. In vitro antitriptomal activity of *Moringa stenopetala* leaves and roots. *Phytother Res* 1999; 13:538-9.
24. Elbatran SA, Abdel-Salam OM, Abdelshfeek KA, Nazif NM, Ismaeil SI, Hammouda FM. Phytochemical and pharmacological Investigations on *Moringa Peregrina* (Forssk) Fiori. *Nat Prod Sci* 2005;11:199-206.
25. El-Alfy TS, Ezzat SM, Hegazy SM, Amer AM, Kamel GM. Isolation of biologically active constituents from *Moringa peregrina* (Forssk.) Fiori (family: Moringaceae) growing in Egypt. *Pharmacogn Mag* 2011; 7:109-15.
26. Koheil MA, Hussein MA, Othman SM, El-Haddad A. Anti-inflammatory and antioxidant activities of *Moringa peregrina* seeds. *Free Radic Antioxid* 2011;1:49-61.
27. Cáceres A, Saravia A, Rizzo S, Zabala L, De Leon E, Nave F. Pharmacologic properties of *Moringa oleifera*. 2: Screening for antispasmodic, anti-inflammatory and diuretic activity. *J Ethnopharmacol* 1992; 36:233-7.
28. Derengowski LS, De-Souza-Silva C, Braz SV, Mello-De-Sousa TM, Sônia N Bão, Kyaw CM, et al. Antimicrobial effect of farnesol, a *Candida albicans* quorum sensing molecule, on *Paracoccidioides brasiliensis* growth and morphogenesis. *Ann Clin Microbiol Antimicrob* 2009;13:1-9.
29. Moo-puc R, Robledo D, Freile-pelegrin Y, Harvey J. Evaluation of selected tropical seaweeds for in vitro anti-trichomonal activity. *J Ethnopharmacol* 2008;120:92-7.
30. Li-Weber M. New therapeutic aspects of flavones: the anticancer properties of Scutellaria and its main active constituents Wogonin, Baicalein and Baicalin. *Cancer Treat Rev* 2009; 35:57-68.
31. Jaffery E, Brown A, Kurilich A, Keek A, Matusheski N, Klein B. Variation in content of bioactive components in broccoli. *J Food Compos Anal* 2003;16:323-30.
32. Kallithraka S, Viguera CG, Bakker J. Survey of solvents for the extraction of grape seed phenolics. *Phytochemical Analysis* 1995;6:265-7.
33. Liu Q, Yao H. Antioxidant activities of barley seeds extracts. *Food Chem* 2007;102: 732-7.
34. Mamashloo S, Sadeghi Mahoonak AR, Ghorbani M, Alami M, Khomeiri M. The valuation of antioxidant properties and stability of phenolic compounds from medlar (*Mespilus germanica* L.) fruit. *JRIFST* 2013; 1: 219-28. [In Persian]
35. Ayyari M, Salehi P, Ebrahimi SN, Zimmermann S, Portmann L, Krauth-Siegel RL, et al. Antitrypanosomal isothiocyanate and thiocarbamate glycosides from *Moringa peregrina*. *Planta Medica* 2014; 80: 86-9.
36. Donli P, Dauda H. Evaluation of aqueous *Moringa* seed extract as a seed treatment biofungicide for groundnuts. *Pest Manag Sci* 2003;59:1060-2.
37. Lalas S, Gortzi O, Athanasiadis S, Tsaknis J, Chinou L. Determination of Antimicrobial Activity and Resistance to Oxidation of *Moringa peregrina* Seed Oil. *Molecules* 2012;17:2330-4.
38. Sutherland JP, Folkard GK, Grant WD. Natural coagulants for appropriate water treatment: a novel approach. *Waterlines* 1990; 8: 30-2.
39. Calzada F, Lilian Y. Effect of Mexican medicinal plant used to treat trichomoniasis on *Trichomonas vaginalis* trophozoites. *J Ethnopharmacol* 2007;113:248-51.

40. Yousefi M, Taghipur S, Arefkhah N, Rahimian R, Davoudian A, Rafeian M, et al. In-Vitro Effect of Menthe Piperita and Salvia Officinalis Extracts on Trichomonas Vaginalis. J Isfahan Med Sch 2013; 31:811-8. [In Persian]
41. Kazemian A, Yousofi DH, Zebardast N, Sereshti M, Banaeian S, Safdari F, et al. Effects of eucalyptus camaldulensis extracts on Trichomonas vaginalis growth in vitro. J Med Plant 2012; 11:116-20.
42. Moo-puc R, Robledo D, Freile-pelegrin Y, Harvey J. Evaluation of selected tropical seaweeds for in vitro anti-trichomonal activity. J Ethnopharmacol 2008;30:92-7.
43. Baharvandi Z, Sadraei J. Comparison of the Effect of Metronidazole, Tinidazole, Mango and Blueberry Extracts on Trichomonas vaginalis in Vitro. Infect Epidemiol Med 2016;2:24-7.